

Џентеру Ялавё

Муркаш район хаҗачё

1944 җулхи җу уйахён 5-мёшёнченпе тухать

31 (7992) №

Юн кун, 2012 җулхи ака (апрель) уйахён 25-мёшё

Хакё ирёлкё

Паян – Чаваш җёлхин кунё

Чаваш җёлхине тимлесе вёренеҗҗё

Муркаш школёнче 10-мёш класра вёренекен Лена Ефремова иккёмёш җул ёнтё чаваш җёлхине тата литературине республика шайёнче иртекен олимпиадара пёрремёш ырашанать. Кунта унён вёренекенён – Елена Михайлован – тупи те пысак. Елена Калистратовна Лена (сён ўкерчёкре) чаваш җёлхине пите тимлесе вёренеҗҗё: кашни каткас ыйтава тараннан тишкерёҗҗё. Лена вёренекен ертсе пынипе тёрлё конкурссене, конференцисене хутшанать.

Елена Калистратовна Муркашири ватам школта 1993 җултанпах вай хурать. Пётёмёшле педагогика стажё вара 1981 җултанпа пырать. Сама ма каласан пуян опытла педагоган вёренекенё Оксана Николаева та 2009, 2010 җулсенче республика олимпиадисенче виҗҗёмёш тата иккёмёш ырашанать тивёҗ пулна.

Җакан пек җитёнүсем куллен тараша ёҗлемесёр пулмаҗҗё. Җаванпа школта вёренекенсем хайсен учительне, учительсене вара ёҗтешне хисеплеҗҗё те. Елена Калистратовна пек чаваш җёлхине юратма, хисеплеме вёренекен учительсем пулсан пирён җёлхе пётмест-ха.

Н. НИКОЛАЕВА
сён ўкерчёкё.

Кунта саккунсем җуралаҗҗё

Еҗлё тёл пулусем

Иртнё эрне пуҗламашёнче Чаваш Республикнчи муниципалла йёркелүсен Канашё пуҗарнипе пирён республика делегацийё РФ Патшалах Думинче пулна. Унта Җёмёрле хулин, җаван пекех 9 район администрацийёсен пуҗлахёсем пулна. Пирён район администрацийён пуҗлахё Р. Тимофеев та Патшалах Думинче иртнё ёҗлё каласусене хутшанна.

Чаваш Республикн делегацийё РФ Федераци Канашёнче пулна. РФ Федералла Пухавён Федераци Канашён Аппарачён ертүҗи В. Виктор чаваш делегацине Аппарат ёҗёпе, Федераци Канашён историйёпе, полномочийёсемпе паллаштарна. Ун хыҗҗан вёсем кунти ларусен залёнче пулса курна.

Тепёр кунине Чаваш Республикн представителёсем Патшалах Думин 3 Комитетёнче пулса, унти ёҗлё каласусене хутшанна. Пёрремёш тёл пулу Патшалах Думин строительствара тата җёр хут-

Черетлё лару – ыран

Иыхрав

Депутатсен райони Пухавён председателён 2012 җулхи апрелён 19-мёшёнчи 21 № хушавёпе депутатсен райони Пухавён пиллёмёш созыври черетлё 17-мёш ларавне апрелён 26-мёшёнче район администрацийён ларусен залёнче 10 сехетре пухма йышанна.

Ларура пахса тухма кун йёркине җак ыйтусене кёртме сённё:

1. Муркаш районён Уставне сёне редакцияе җирёплетессе җинчен.
2. «Вёрентү тата җамраксен политикн пайё җинчен» положение җирёплетессе җинчен.
3. Депутатсен Муркаш район Пухавён 2008 җулхи октябрён 17-мёшёнчи С-28/7 № «Муркаш район администрацийён муниципалла

шанавёсен ыйтавёсемпе ёҗлекен Комитетан председателёпе А. Рускихе иртнё. Җавра сётел хушшинчи каласура муниципалла йёркелүсенче РФ Җёр кодексё, инвестиципе строительство ёҗҗем епле пурнаҗланниче сүтсе явна. Җаван пекех строительствара җёр хутшанавёсен сферинчи регионти политикнчи ырашан хай тытамлах органёсем хушшинчи сёнёлёхсемпе полномочисене чикёлес, хула тавас законодательствара малашне пулса иртмелли сёнёлёхсемпе тавра та каласна. Алексей Юрьевич каланя тарых, сёре пёр категоринчен теприне куҗарассинче, җёр лаптакёсене строительство ёҗҗем валли паня чухне конкурс ирттерессинче, җёр парас-туртса илессинче, строительство ёҗҗем туня чухнехи административла җармавсене чакарассинче чылай улшану пулса иртмелле. Чаваш Енти муниципалла йёркелүсен ертүҗисем җав сёнёлёхсене ыранине пёлтерчёҗ. 94 № федералла саккун җинче те җаранса таня.

(Вёҗё 2-мёш стр.)

службин вакантла должноҗне явёҗтарма ирттерекен конкурс положенине җирёплетессе җинчен» йышанавне улшанусем кёртессе җинчен.

4. Ачасен сывлахе, вай-хал, интеллект, психика, ас-хакял тата нравственно аталанавё җине сиен куме пултаракан ырашсене, җаван пекех ачасен җёрлехи вахатра ашшёмашёсёр пулма юраман обществала ырашсене, кунсар пуҗне ачасемпе мероприятием ирттерекен җинсене палартассе җинчен.

5. Наградалама таратассе җинчен. Депутатсен райони Пухавён ларавне район администрацийён структура подразделенийёсен ертүҗисене, ял тарыхёсен пуҗлахёсене, райони предприятиемпе организацисен тата учрежденисен ертүҗисене чёнеҗҗё.

Иышанусем

Џентеру кунне хатёрленетпёр

Касал Асла Отечественнай вёрҗара Џентеру туняранпа 67 җул җитине палла тума хатёрленетпёр. Җак палла куна хатёрленсе ирттерессе район администрацийён пуҗлахё апрелён 18-мёшёнче 360 № йышану туня. Мероприятиене хатёрленме тата ирттерме йёркелу комитечё туса хуня. Тёл мероприятиен планне җирёплетнё. Ял тарыхёсен администрацийёсене, райони предприятиемпе организацисен тата учрежденисен ертүҗисене Асла Џентеруе җышанна мероприятиене тёллё хатёрленсе тивёҗлё шайра ирттерме сённё.

Шурча вёрҗи – палла пулам

Муркаш районён тарыхёнче пулса иртнё Шурча вёрҗи истори тёлёше палла пулам пулса тарать. Вай пулнаранпа 170 җул җитине районта кана мар, республика шайёнчех анлан палла тума хатёрленёҗҗё. Җавна май район администрацийён пуҗлахё апрелён 20-мёшёнчи 372 № йышанавёпе районта йёркелу комитечё туня, җак палла куна хатёрленсе ирттермелли мероприятиене палартна.

Е. Андреев җурал-наранпа – 100 җул

Район администрацийён пуҗлахё апрелён 20-мёшёнчи 373 № йышанавё Социализма Ёҗ Геройё Евтихий Андреевич Андреев җуралнаранпа 100 җул җитнипе җышанна мероприятиене районта йёркелесе туса ирттерессе җышанна. Хамёр инф.

Җур аки – 2012

Хирте ёҗсем пуҗланчёҗ

Муркаш енри пёрлешүллё тата хресчен (фермер) хуҗалёсемпе чикёллё яваллахла обществосем район администрацийён ял хуҗалёх пайне ырашантё ёҗ-хёл пирки тараша оперативла катартусем таратаҗҗё. Вёсене тишкерсен уй-хир ёҗҗем алакран шаккани куҗ умне туллин тухать. Иртнё канмалли кунсенче «ВаСем» чикёллё яваллахла общество ёҗченёсем уй-хире минералла удобренипе апатлантарас ёҗе кёлёнчёҗ. Кёске хушара вёсем җак ёҗе нумай җул ўсекен кураксен 40 гектарё җинче пурнаҗларёҗ.

Нумай җул ўсекен кураксене минералла удобренипе апатлантарна хушарах җак анасем җине сүре агрегачёсем те тухрёҗ. Ёҗе хатёр техника нумай җул ўсекен кураксене 40 гектар җинче сүрелесе нүрёк тытса хаварчё. А. БЕЛОВ.

Пёчёк тата ватам бизнес

Пуҗаруллисене йыхравлаҗҗё

Җак кунсенче районта пёчёк тата ватам бизнес представителёсен канашлавё иртрё. Ана район администрацийён пуҗлахё Р. ТИМОФЕЕВ уҗрё.

– Район экономикн аталанавёнче пёчёк тата ватам предпринимательство пысак ырашанать. Пирён пурин те пёр тёллө – җынсен пурнаҗ условине лайахрах тавасси, – терё Ростислав Николаевич пушаннисене.

Җитес вахатра районта обществала Канаш йёркеленмелле, вай шутра предпринимательство представителёсем пулни те пысак пёлтерёшлө. Тёрлө ыйтава пёрле сүтсе явни пите ырашанла пулмалла. Пёчёк предпринимательство сферинче 2498 җын вай хурать.

Бизнес-инкубаторта ырашса ёҗлеме камал тавакансем хушшинче конкурс пулассине маларах пёлтерёччө ёнтө. Конкурс ирттерессе җышанна ёҗсемпе Муркаш рынокён директорё Е. Суботин тёллөн паллаштарчө. Заявкёсем йышанасси малалла пырать, хальёхе таватя җын кана хутшанма камал туня.

Җатракасси ял тарыхёнчи Т. Малова индивидуалла предпринимателе районта тата унён тулашёнче җылайашё пёлет. Хай хуҗалёхёнче вай тёрлө җёр чун ёрчетет, җавна май уйрамах кёҗён арурисене касаклантарать. Унён тёл тёллөвё ял туризмне аталантарасси. Хальхинче вай хай хатёрленё презентаципе паллаштарчө.

Җаван пекех И. Васильева презентацийёсем те касакла пулчёҗ пушаннисене.

Р. ИЛЛАРИОНОВА.

Тимлө пулар

Ултавҗасенчен асёрханёр

Җанталак ашятса пына май җут җанталак та варапатья. Унна пёрлех ултавҗасем те варапаяҗҗё: типнё җулсемпе ялсене тухса кирлө-кирлө мар тавар сутса сүрөҗҗё. Вёсем хайсене социалла ёҗченсем тесе эмел сутма та, тёрлө укса компенсацийё пирки суйса җынсенчен укса илсе тухса кайма та пултараҗҗё. Җаванпа та вата җынсен уйрамах тимлө пулмалла. Җакан пек ултавҗасене асёрхасан вёсем хайсем мёлне җынсем пулнине, вёсен машина мёлнерехине астуса юлма тарашар.

Халё кёсье телефонёпе уҗа курман җын җук та пулө. Телефон пурри, паллах, лайах. Анчах та ултавҗасем те услам таваяҗҗё. Сирён пата палламан җын шанкяравласа пёр-пёр ыра мар хыпар пёлтерчө пулсан тўрех җухалса каймалла мар. Вёсем сирён таван инкеке лекнине пёлтерёҗҗё. Ана вёсем пулашма пултарассине те каласҗё. Пулашнашан вара «җаван чухлө» укса кирлө пулать, паллах. Анчах та чи малтанах эсир хаваран тавану патне шанкяравласа пахар, пёринпе, тепринпе каласар.

Асанна тёллөхсем сирёнпе е кўршёсемпе пулчёҗ пулсан тўрех райони полици пайне 02 номерпе шанкяравласа пёлтерёҗ.

Шалти ёҗсен министрствин райони полици пайё.

Саламлатпяр

Хакла җыннамара – Анаткас Турай ялёнче җуралса ўснө Мария Петровна АРХИПОВАНА 55 җулхи юбилей ячөпе саламлатпяр. Сывлаху сан җирёп пултяр, кун-җулу вярәм килтёр, чир-чёр җываха ан пытяр. Тавах сана ыра камалушан, иксёлми телёй сөнөтпёр сана.

Саламлаканёсем: ывалёпе кинё, хёрёсемпе кёрүшөсем, манукёсем тата җывах таванёсем.

Паян – Чәваш чөлхин күнә

Тәван чөлхене юратма пәрахмәс

Чәваш халәхне сүтма кәлараканә Иван Яковлевич Яковлев 1848 җулхи апрелән 25-мәшәнчә Кәнар Кушки яләнчә (халә Тунарстан Республикане кәрет) суралнә.
Җак кунә ЧР Аслә Канәшән Президиумән 1992 җулхи апрелән 9-мәшәнчә йышәнәвәне Чәваш чөлхин күнә тесе пәллә тәваҗсә.

Чәваш чөлхи – анне чөлхи. Җакна ачасем туллин әнланса илччәр тесе, әна юратчәр, хисеплеччәр тесе кашни вәрентекән тәрәшатә. Чәваш чөлхине юратма вәрентессе ытларак шултан пусланатә-ске-ха. Җавәнпа та уроксемсәр пушне шулсенчә чылай мероприяти иртет.

Юлашки вәхәтра пәллә сынсене халалланә интернет-олимпиадәсем вай илме пусларәс. Акә С. Михайлов ячәпә хатәрленә олимпиада та республика шайәнчәх иртрә. Пәтәм Раҗсейри «Чәвәлти чәкәс» олимпиадәна хушәнанак ачасем пирән районта җулсеренәх нумайланса пынине те пәлләртмасәр иртемә сук.

Юлашки җулсенчә вай илнә «Наци культури фестивалне» те кәмәлланак чылай. Әна Чәваш Республикани вәрентү тата җамраксене политикани министрствин пусарса янә. Вәл шә-

пах иртнә эрнерә пулса иртрә. Унта шул ачисем виҗә номинаципә хайсен әсәсене хатәрлесе хушәнанма пултарчәс. «Чәваш тәнчә» номинаци валли тәпчәв әсәсем җырчәс, презентацисем хатәрлесе хушәнәләрәс. Тәпәр ен – үкәрчәксемпә сыхәннә. Ял ачисем үнер конкурсне те хаваспах хушәнчәс. Җатракасцинчи вәтам шулта вәренекән Надежда Дмитриева виҗәмәш вырән йышәнанма та пултарчә. «Җәлтәрчәк» номинаци вара вырәс шуләнчә чәвашла вәренекәнсем валли хатәрленә. Унта пирән Мән Сәнтәрти вәтам шулти ачасем хушәнчәс.

Чәваш чөлхипә литературинә вәрентекәнсен пултарулахе, вәсен әсталәхне те тәрлә конкурссем урлә курма пултаратпәр. Юнкәри вәтам шулти Надежда Вячеславовна Шанджидра вәренекәнчә вәренекәнчә хавхалантарса тә-

тәшах район, республика шайәсенчи наукапа практика конференциясене явәҗстаратә. Муркашри вәтам шулти Елена Калистратовна Михайлова та җулсеренәх шул ачисем Пәтәм Раҗсейри олимпиадин регион шайәнчи сәнтәрүсисемпә призерәсене хатәрлет. Калайкасцинчи Александр Марсович Степанов кәҗал республикәри чәваш чөлхи учителәсен «Эпир пулнә, пур, пулатпәр!» конкурс сәнтәрүҗи пулма тивәсрә.

Үсәсем пур. Вәсем вара кашни кун вай хурса әсләмесәр пулса пымаҗсә. Апла пулсан вәрентекәнсем куллен хайсен әсә тивәсрәли пурнәҗласа ачасене тәван чөлхә ашшинчен писме памәҗ тесе шуллатпәр.

И. ЕРШОВА,
район администрацияһен вәрентү пәйән информაციпә методика центрән ертүҗи.

ХАКЛА ЕНТЕШӘМӘРСЕМ!

Сирә Чәваш чөлхин күнә ячәпә саламлатпәр!
 Тәван чөлхә – наци культури управҗи, әтемләнчә нумай тәрлә культура пуянләхне сәнарлакан аслә та сайра тәл пулакан паха тупра. Вәл хушәнупа воспитани хатәрә сәс мар, сүт тәнчә илемләнчә тата унан тәрлә әнләнчә туллин пәләртамә май паракан япала та. Әна пула чәваш халәхән сайра йышши хайне әвәрләнчә авалләхран пулса паянхи күнчә тивәсрәли сыхланса упранатә. Тәван чөлхә вәл пирәншән – никаман та хаклә аннемәрән асран кайми сәпка юрийә, сүт тәнчә пәлме-курма пулсанә май хамәр калаңә пәрремәш сәмахсем.

Аслә Вәрентекәнчә тата Сул пуҗамәр Иван Яковлевич Яковлев пәтәм чәваш халәхәшән пәлүләнчә сәпка пулса тәна пәрремәш чәваш шулне уснә, тәван сәмах паянхи шулсенчи вәренү класәсенчә, аслә шулсен аудиториясәнчә, кәнеке-хаҗат страницисәнчә, театр сәни сәнчә тата телевидение радио әфирәнчә тивәсрәли янәрәтәр тесе ырми-кәми тәрәшнә.

Паян Чәваш чөлхин уявине тәван халәхән авалхи йәли-йәркине тата әс-пулрәх пуянләхне әруран-әрәва куҗарса пыракан, чәваш чөлхине сыхласа упралли майсем пәләртакан Раҗсей Федерацияән чылай регионәнчә тата ытти сәр-шывра та әнлән пәллә тәваҗсә.

Хай чөлхине хисеплекән халәх ытти халәх чөлхисене те сума сума пултарасси пирки пәрте иккәленчәстәп. Пирән республика тәрлә наци сәнишән тәван кил шултанатә, тәлвәләнчә тытса пыракан патшаләх политикани вара халәхән культурисене пәр-пәрин сине ыра витем күме пулашатә. Чәваш чөлхин күнә пархатарлә тусләха тата тәрлә халәх әс-пулрәхне чыслакан савәнәслә уяв пулса тәчә!

Сирә сирәп сывләх, пултарулла әсрә ситәнүсем, ырләх, телей тата юрату сунатпәр!

Чәваш Республикани Пусләхә М. ИГНАТЪЕВ.

ХИСЕПЛӘ МУРКАШ РАЙОНӘН СЫННИСЕМ!

Сирә Чәваш чөлхин күнә ячәпә чун-чәрен саламлатпәр.
 Чәваш чөлхи – пирән тәван чөлхә. Вәл – пирә атте-анне парнәленә пуянләх. Пурнәҗа, унан илемне эпир шәпах тәван чөлхәрен курма-туйма пултарпәр. Пирән ачаләх, пирән пурнәҗ, пирән малашләх – пәтәмпәх тәван чәваш чөлхипә сыхәннә. Чәваш халәх культури хайне әвәрләнчә те тәван чөлхән сәпәсләнчә, янәрәвләнчә пәләрса таратә. Ситәнчә әрәва та пирән тәван ән историйәле культурине, чәваш халәхән ыра йәли-йәркине тәле хурса воспитани пәмәлпә. Җавән чухне сәс малашләх уҗамлә пулә. Ахальтен каламәсә вәт тымарә сирәп йывәс сәс лайәх үсәт, тесе.

Чәваш чөлхин күнә эпир чәвашсене сүтма кәлараканә И.Я. Яковлев суралнә кун пәллә тәватпәр. Чәваш чөлхине аталантар әсрә пирән Муркаш районән маттур йәвләсем те сахал мар тәрәшнә. Иван Яковлевич пирән ентешәмәр – Муркаш районәнчә суралса үснә чәвашсән пәрремәш писателәсенчә пәри, савән пәкех историкә, этнографә, фольклорисчә С.М. Михайлов-Яндуш пулсанә әсә вәснә ситерет. Спиридон Михайловичән әсәсем чәваш художество литератури никәсә пулнә. Иван Яковлевич вара чәваш сывләхне йәркәлет, чәваш чөлхи ытти чөлхәсемпә тун пултәр тесе чунтан тәрәшатә. Тәпәр пәллә ентешәмәр – Муркаш Ен йәвлә чәвашсән пәрремәш историкәсенчә, этнографәсенчә, чөлхәсенчә пәри Н.В. Никольский вара И.Я. Яковлевән әмәтне пурнәҗә кәртәт: «Җыпар» хаҗата йәркәлет.

Җак маттур чәваш йәвләсем тәрәшнә сая каймарә. Тәван чөлхәмәр сәр-шывәмәрта вырәс чөлхипә пәрлә патшаләх чөлхи пулса тәчә. Паян чәваш чөлхи сәпәслән, ирәклән янәрәтә. Җакантә пирән ентешсән туйи пурришән эпир савәнәтпәр, вәсемпә мәнәҗланатпәр. Пирән малалла вәсен әснә тәсмалла.

Сирә малашне те сәпәс те янәрәвлә тәван чөлхәмәрә, чәваш халәхән әмәртән пыракан историкә, культурине, йәли-йәркине сыхласа хәварас, аталантарас әсрә әнәсүсем сунатпәр. Пирән яланах Иван Яковлевич халәләсене әсрә тәтмәллә: вәл калаңә пәк ытларак ыра әсәсем тума, пәр-пәрне пулашма тәрәшмәллә, малашне те пәр тәлвәләнчә пурәнмәллә, әсләмәллә. Ун пәк чухне йәвәрләхсене сәнтәрме те сәмәлрәх пулә, мән пәләртни те пурнәҗланә. Пурсәра та сирәп сывләх, телейлә те вәрәм кун-сүл сунатпәр.

Район администрацияһен пусләхә Р. ТИМОФЕЕВ.

Асәрханулаһ

Кил картинчәх тилә сыртнә

Җак күнсенчә Йүҗкасси ял тәрәхәнчи Анатри Панклири пәр хушма хуҗаләхә тилә пырса кәнә, 1948 султа суралнә хәрарәма сыртнә. Әна сийәнчәх вакцинаци тунә, халә тәп больницәра ятарлә сиплев курсә ирттерәсә, унан сывләхә йәркәләрәх. Урнин пәллине тәпчәме тиләне тытса тәрәсләвә янә.

Иртнә сул та тилә кил картинә пырса кәрсә сынна сыртнә тәсләх районта пулнә. Җавәнпа та питә асәрханулла пулмәллә. Енчә те сирәнчә сакан пәк пәтармах пулчә пулсан сийәнчәх ветеринари тата медицина әсчәсене пәлтәрмәллә. Җавән пәкех килти йәтә, кушак тыткаларәшә улшәнсан та вьләхәх тухтәрәпә канашмәллә. Тәсләхрән, сәлеке юхтарни – урнә чирән пәлли.

Хамәр инф.

Асра юлчә, ыра туйәмсем парнелерә

Паян – Чәваш чөлхин күнә. Чәваш сәр-шывне 100 пин юрә, сәмах, тәрә сәр-шывә, тәпәр пулсан, унта халәх пәлекән пәллә чәваш композиторә Ю. Жуков тивәсрәли вырән йышәнатә. Ситәннисем сәс мар, шул ачисем те юратсах юрәсәсә вәл сырнә юрәсене. Җавәнпах әнтә чәваш чөлхи күнә умән Ильинкәра вәренекәнсем Юрий Нестеровичә тәл пулава чәнчәс.

Ачасем юратнә композитора кәтме тәрәшсах хатәрленнә. Хайсене чәваш чөлхипә литературинә вәрентекән Л. Семенова пулашнәпә «Юрататпә сана, Чәваш Ен» курав хатәрленә. Унта Юрий Нестерович юриссене кәртнә кәнекәсә-

не, композитор сынчә сырнә хаҗат-журналсене, статьясене кәртнә. Тәпәр пәйәнчә вара ачасем тәван ене халалласа тунә үкәрчәксем. Пәллә композиторән пурнәҗәпә әсәхәлә сынчә каласа паракан ятарлә стәнд та хатәрленә.

Тәл пулава Юрий Нестерович ачасене хайән сынчә каласа пачә. Вәренекәнсен ытәвәсем сине хуравларә. Шулта вәренекәнсем җавән пәкех Ю.Жуков кәвәләнчә ачасем сынчә калакан юриссене шәрантарчәс. Музыкәна вәрентекән Н. Чернова вәсене чәваш юриссене еплә хитре юрлама вәрентнә.

Тәл пулава Л. Туктина та пулчә. Ю. Жуков унан сәввисемпә чылай

юрә сырнә. Чәваш Республикани Сывләхә сыхлас тата социаллә аталану министрствин пирән районти социаллә хушләх пәйән ертүҗи Н. Петрова, «РГС – Поволжье» - «Чәваш Республикани Тәл управлени» чикәллә явапләхлә обществән Муркашри страхлакан пәйән менеджәрә Э. Симакова вара Ю.Жуков кәвәләнчә унан тата ытти авторсен сәввисемпә сырнә юрәсене шәрантарчәс.

Тәл пулава вәсрәләнчә май, шул директорә Н. Ивановә җак уяв ачасемшән чәннипәх те әсра юлнине пәләртрә.

Л. ПАВЛОВА.

Кунта саккунсем җураласәсә

Еслә тәл пулусем

(Вәсә. Пусл. 1-мәш стр.)

Иккәмәш тәл пулу федеративлә тытәмпа тата вырәнти хай тытәмләх ытәвәсемпә әсләкән Комитет председателәпә В. Кидяевпа иртрә. Чи малтанәх вәсем «РФ вырәнти хай тытәмләх организациәсән пәтәмәшлә принципәсән сынчә» саккун сынчә чарәнса тәнә. Вырәнти хай тытәмләх органәсен финанс ытәвәсемпә, пәләртса каласан, вәсен нәлук пуҗармәлли никәсәсене сүтсе явнә. Кунсәр пуҗне патшаләх вәсәпә вырәнти хай тытәмләх органәсен сәнәләнчәсемпә полномочиәсән хушшинчи чикәсән сынчә чарәнса тәнә.

Тәл пулава Чәваш Ен делегацияә җакна пәләртнә, ял тәрәхәсене финанслаңа чухне вәл вырәнта мән чухлә сын пурәннине, сав вы-

рәнти уйрәмләнчәсене шула илмәллә, савән пәкех вәсем энергоаудит ирттермәлли саккун сынчә те хайсен хушәшнә пәлтәрнә.

Виҗәсәмәш тәл пулу аграри ытәвәсемпә әсләкән Комитет Аппарачән ертүҗин сүмәпә С. Кодаковпа иртрә. Унта Раҗсей ВТО кәмәлли условисәнчә ял хуҗаләхне аталантарассин, яла социаллә аталантарассин ытәвәсене тишкәрнә, ял хуҗаләхпә сыхәннә саккун проекчәсем сынчә чарәнса тәнә.

Түрәх җакна пәләртамалла. Асәннә Комитет кәҗал аграри ытәвәсемпә 3 саккун проектне хатәрленә. Вәсенчә пәрне йышәннә. «Ял хуҗаләхә аталантарасси сынчә» саккуна кәртнә тәрләрә халә Правительствәна черәтлә патшаләх программине малтанхи пәк 5 сүлләхә мар, 8 сүлләхә сирәплетме май паратә.

Патшаләх Думи савән пәкех иккәмәш вулавра «Потребительсен кооперацияә (потребительсен обществисем, союзәсем) сынчә» Саккуна улшәнүсем кәртессин сынчә саккун йышәннә.

Ку Комитет савән пәкех тәпәр 3 саккунән проектне хатәрлесе ситәрнә. Вәсемпә киләшүллән ял хуҗаләхәнчә әсләкәнсене нәлук тәлссинчә, ял хуҗаләх таварәсене туса иләнчәсене банксенчә паракан кредитсен процентне тәлссинчә сәмәлләнчәсем пулмәллә. Депутатсем кәсәх сак пулсарсене хатәрлесе пәтерәсәсә.

Мускавра пулса иртнә тәл пулусем унта хушәшнәсене пулас улшәнүсемпә сывәхрәх пәләршма май пачә, унта хушәтнә ыйтусене сүтсе явни әсрә пулашса пыратә.

Л. ПАВЛОВА.

Спорт

Җамраксем маттур

Апрелән 9–14-мәшәсәнчә Сәнә Шупашкарта республикәра мала тухассишән хәрсемпә яшсән (1996–1997 җулсенчә суралнисән) волейбол ваййисән әмәртәвә иртрә. Унта пирән районән пәрлештернә командисем ялпәх мар әмәртрәсә: яшсән 2-мәш вырәнә тухрәс (тренерә С. Алексеев), хәрсем 5-мәш вырән йышәнчәс (тренерәсем О. Лоцманов тата Н. Андрушкин).

Апрелән 13-мәшәсәнчә Шупашкарта республикәри спорт шулсәсем хушшинчә Б. Елизаров спортсмена асәнса сәмәл атлетикани енәпә әмәрту пулчә. Унта 1995–1997 җулсенчә суралнә хәрсем тата яшсән әмәртрәс. «Районти ачасемпә җамраксен спорт шулә – «Сывләх» ФСК-ри» Калайкасси уйрәмәнчә әсталәха туптакан Никита Николаев (тренерә В. Моисеев) 1 сүхрәмлә дистанцире пәрремәш тухма пултарчә.

Әмәртүсене хушәшәннә ачасемпә тренерсене саламласа малашне те ситәнүсем тума сәнетпәр.

Ф. РЫЛИН,
районти ачасемпә җамраксен спорт шулән завучә.

Пәлтәрәшлә ыйтусем кун йәркинчә тухмәс

Ларуран

Апрелән 23-мәшәсәнчә район администрацияән ларусән заләнчә район администрацияән пусләхә сүмәнчи обществәлла канашән ларәвә иртрә. Малтанәх савна каласа хәвармәллә. Унчәнен район администрацияән пусләхә сүмәнчә старейшинәсен канашә әсләнчә. Ларәва уснә май район администрацияән пусләхә Ростислав Тимофеев обществәлла сәнә органән тивәсә, канаш умәнчә тәракан тәлвәсемпә задачәсем пирки чарәнса тәчә. Җакә чи малтанәх вәл кулленхи тәрлә ыйтусене татса парассипә «сүлтән» хушнәпә әсләсә пырасине пәрахәҗлассипә, рядовой сынсен хушәш-кәмәллә шула илссипә, пәр-пәрин хушшинчи сыхәнәва сирәплетессипә сыхәннә.

Асәннә органа район администрацияән пусләхә Ростислав Тимофеев ертсе пыратә. Унан сүмә тата секретарә – район администрацияән пусләхән сүмә Лилия Тарасова.

Ларәва обществәлла канаш членә-

семсәр пуҗне ял тәрәхәсән пусләхәсем, ветерансен районти канашән членәсем, ветерансен ял тәрәхәсәнчи канашәсен председәләсәсем тата ыттисем хушәшәнчәс.

Уйрәмах кәҗалхи май уйәхә кашниншәнех пәллә пулса тәракан пысәк та пәлтәрәшлә событисемпә пуян. Акә майән 9-мәшәсәнчә Аслә Җәнтәрү тунәранпа 67 сүл ситнине пәллә тума хатәрленәтпәр. Май уйәхән вәсәнчә Шурча вәрси пулнәранпа 170 сүл ситет. Кунсәр пуҗне тата пәтәм сәр-шывәпә пәләрнә Социализмла Әс Геройә, 30 сүл хушши «Знамя труда» колхоз председәләнчә әсләнчә Евтихий Андреев суралнәранпа майән 25-мәшәсәнчә 100 сүл ситет.

Җак вәхәта райончә вәрсә участникәсемпә инвалидәсем 77 сын пурәнәт, вәрсәра вилнә салтаксен тәләх арәмәсем 6-ән, «вәрсә ачисем» 1400 сынна яхән. Вәхәт иртнә май вәсен речә сайрарах та сайрарах. Апла пулсан Җәнтәрү күнәпә сыхәннә әсәсене туса ирттерәсән пәлтәрәшә питех те пысәк. Кашни Җәнтәрү күнә ветерансемшән чән-чән уяв, пысәк юбилей пәкех пулса тәтәр. Җак мероприятисене шул ачи-

сене, ял сыннисене, активистсене, культура әсчәсәнсене әнлән явәҗстармәллә. Кунпа пәрләх пәлакәсене кирлә шайра тытса тәрәсси, территориясене тирлеләсә йәркәне кәртессин пирки манмәллә мар. Җапла пәләртрәсә ларура.

Наукапа искусствән Чәваш халәх академияән президентчә Евгений Ерагин тәван халәх историкә пәлли пысәк пәлтәрәшлә пулнине асәнчә. Ку тәләшлә Шурча вәрси пирән пурнәсра пәләрәмлә вырән йышәнатә. Җак вырәнсемпә шул ачисене илсә кайса пәләршарни те ытлашши мар.

Социализмла Әс Геройә Евтихий Андреев хәрә Валентина Андреева ашәсене манманшән, унан пархатарлә әсәсене пысәка хурса хакланәшән тав сәмахә каларә. Обществәлла канаш членә Валерий Вязов Геройән 100 сүлхи юбилейне хатәрленсә ирттерә әсәсем еплә шайра пулнине пәләршарчә.

Обществәлла канашән пәрремәш ларәвәнчә ытти пәлтәрәшлә ыйтусене те сүтсе яврәс.

В. ШАПОШНИКОВ.

Амаш пуласси – питё йывар ёс

Ачасем сахал сурална вяхтра сұлталакченхи ачасем вилнё кашни тёлсёлхё унән пётёмшле катартавне палармаллах үстерет. Пирён республикара, медицина енепе сак катарта Рафсейёне те чи пёчекки пулсан, ытти факторсене пула ача вилнё тёлсёлхем нумайланма пусларёс. Сёр-шыври тепёр 50 регионта та лару-тару, шел пулин те, саван пекех. Чаваш Республикасы сывлэх тата социалла аталану министрё А. Самойлова ятарла канашлура кәсәлхи икё уйахра канә республикара сұлталакченхи таватта ача вилнине каларё, пёлтёр вара – пурё улттә. Мёнле сәлтәвсене пула кәкәр ачисем пурнасран уйрәлассё-ха?

Пёрремёшё – медицина пулашавне кая юлса ыйтти. Кәкәр ачин сәмсә юхаты-и, температура та кәшт ытларак хәпараты-и – пур амәшё те ытлашшиё пәшәрханмасть. Хәйсене шанса ачана килтөх сиплессё. Ача хәйне йывар туйма пусласан тин врач пуррине аса илессё. Анчах та ытла та кая юлнә.

Кәкәр ачин иммунитечё те аталанса ситей-

мест. Апла пулин те стационарта сипленме килёшменнисем те, больница-на пача каясхан маррисем те пур. Сапла вара хәш-пёр амәшесем хәйсене ачисене врачсене йёркеллё сипленме те памассё.

Иккёмёшё – ачапа пёрле сыварни. Ёлөкөх кәкәр ачи валли сәпка сакна. Сакә әнсәртран мар. Ачан сыварма уйрәм вырән пулмалла. Анчах та амәшесем ачапа пёрле сыварни лайахрах тесе шутлассё: тепёр чух вырән сичнен тама та кирлё мар – ачана выртса ситерме те пулатар. Хёлле вара ачипе пёрле сыварса амәшесем ачи шәнасран сыхланассё. Сыварна вяхтра вара ачана хулласа хума пултарасси пирки нихәшё те шутламасть. Мёншён тесен сав вяхтра кашниёх хәйне сисёмлө тесе шутлат. Анчах та пурнас сак шухаша пача хирёслө тёлсёлхемсене сирет. Кәкәр ачине пәхнә вяхтра хәрарәм питё хытә йыварнә, сакан сүмне ача суратна хысәнхи йыварләх та, организми гормонсен шайёнчи ылмашусем те, пёрмай тимлө пулмалли ыйхәсәр кәс-

сем те хушәнассё. Амаш пуласси – питё йывар ёс. Сапла вара ачана кәкәр ёмёртнө вәхәтрах амәшне сыварса кайма кёске самант та сителёклө. Ача вара сак вяхтра кәкәр сёчөпе чыхланса кайма та пултарат, е амәшё әна хәйөн кёлеткипе хулласа хума та пултарат. Ку вара – нимпе танлашайми йывар инкек.

Сак сүлти икё уйахра вилнө сұлталакченхи ачасем нимёнпе те уйрәлса тамаң сөмьесенчө үснө. Вёсене йёркеллө мар теме пулмасть. Апла пулин те ашшесене асәрхаттарса хәварас килет: ача үстересси – пёрле туса пымалли кулленхи ёс. Саванпа та арсынсен явапләха хәйсем сине те илмелле, мәшәресене канма памалла: хәрарәм сыварса та пулин тәрантәр.

Кәкәр ачисем вилни сине тёрлө фактор витем кўрет. Тёлсёлхрен, ача шыв витри патне упаленсе пырат. Амәшё вара әна асәрхаман. Ача пуснө сав витрене кикет те чыхланса каять. Кам айәплә-ха кунта? Сакан пек тёлсёлхсем ачана ваннара шыва кёртнө чухне те пулма пултарассё. Саванпа

та питё тимлө, асәрхануллө пулмалла.

Вырән сичне вырткан ачана та никамсәр хәвармалла мар. Краватьпе стена хушшине лексе те ача сывлайми пулма пултарат. Ачапа юнашар целлофан пакетсем те, пеленкасем те – нимёнле ытлашши япала та ан пултәр. Вәл сак япаласемпе хәйне витсе хума пултарасть. Суркунне ача вырткан коляскана суртсемпе юнашар лартса хәвармалла мар: юр е пәр укме пултарат.

Пытарма кирлө мар, йёркесёр сөмьесем те пур: амәшесем хәйсене килёнөвне эрехре тупнә. Иртнө сұл республикари пёр районта саван пек сөмьере ача эрехпе наркәмәшланса вилнө тёлсёлх пулнәччө: кәкәр сөчөпе ачана эрех чылай лекнөрен.

Пурнасра тёмөн чухлө йывар инкек пулма пултарасть. Саванпа та пирён, ашшө-амәшесен, яланах тимлө пулмалла. Хамәр ачасене сывләхлө та йёркеллө пәхса үстересишён эпир ответлә.

И. ВОЛКОВА,
ача-пәча неврологё,
педиатр.

Старта ишекенсем тухёс

Ишес енепе Муркаш районён чемпионён ятне илесишён ёс коллективёсем хушшинчө (спартакиада шучёле) амарту иртет. Арсынсем хәйсене 100 метрлө дистанцисенчө, хәрарәмсем – 50 метрлө дистанцисенчө ирёлкө тата брас мелёсемпе ише терёлсёл.

Сав кунах ишессипе шул ачисен амәртәвё те иртет. Маларах асаннә мелсемпе ише хёр ачасем 25 тата 50 метрлө дистанцисенчө, арсын ачасем 50 тата 100 метрлө дистанцисенчө вай виссё.

Амартусем апрелен 27-мөшөнчө «Сывлэх» ФСК-ра пулассё. 12 сехетре пусланассё.

Йёркелү комитечё.

Ыйтәр – хуравлатпәр

Пулас туристсене пёлме

Сөмьипех Абхаз Республикинчи санаторие кайма тәрсан таможняра 14 сул тултарман ачисене, ашшө-амәшөпе пёрле пулсан та, документсем сителёксёр тесе тытса чарна, тессё. Вёсен яла тавраңса документсене йёркелөме тивет иккен. Пирён те тепёр уйахран чикё урлө канма каймалла. Мён шута илмелле ачасем тёлөшпе? Кун пирки хаçат урлө каласа пама сук-ши?

Ирәпа Олег СЕМЕНОВСЕМ.

Вулакансен Ыйтәвёпе Чаваш Республикпе ёслөкен Рафсейри Федералла Миграци Службин Управленийён Етёрнери районсем хушшинчи пайён Муркашри Территори Пункчён Пусләхне Л. ПЛЕЧОВАНА паллаштармә-мәр. Любовь Геннадьевна пире сакан пек хурав пачё:

– Турист путевкипе канәва тухма пултарнисене сәламассәм канә килет. Анчах сула тухиччен пур йёркөне те пәхәнмалла. Сакна шута илсе туристсен сезонө пусланас умен 14 сул тултарман ачисемпе Украинана, Абхазие, Кәнтәр Осетие, Казахстан, Таджикистана тата Кәркәс Республикине канма тухас текенсен сакна манмалла мар: иңсө сула тухиччен ашшө-амәшесен 14 сул тултарман ачисен суралнә хуцёсем сине пирён патәмәра маларахах килсе вёсем Рафсей гражданёсем пулнине сирёплеттерсе палла ларттармалла. Сүлрех асаннә ыйтура шәпах сав палла пулманипе сул сүреве тухнисене таможняран каялла таварнә та.

«Моргаушская» МСО спорт уявё парнелерё

Эпир – сывә пурнас йёркишён

Краснодар енчи Тамань станицинче суралса үснө Николай Александрович Гусак инсөтри Муркаш районёнён питё кирлө те сумла сын пулса тарасса кам шутлама пултарнә-ши? Никам та пулө. Шәпа вара сак хастар сынна Чаваш Ене илсе ситернө. Николай Александровичан кунта пурнасланә строительство ёсёсене республика ыйёнчө хакласа әна «Нечерноземгагропромстройән» хисеплө строителё ят панә. Әна халалласах Юнкәпуссөнчө кәсәлхипе иккёмөш хут волейбол вайиисен амәртәвё иртрө.

– Чән-чән строитель, хастар ертүсё, шанчәклә юлташ, сөмьө пуссө, – Н. Гусака сапла хакласа пусларё хәйөн сәмахне «Моргаушская» МСО ертүси В. Семенов.

Районти волейбол федерацийён ертүси В. Вязов, район администрацийён пусләхөн сүмөсем В. Никитинпа Л. Тарасова, Чаваш Республикин Патшаләх Канашён депутатчө Н. Ванеркин амәртәва пухәннә спортсменсене саламланә май Н. Гусак пирки аса илчөс. Николай Александрович ертүсё пулнә сүлсөчө районти строительство организацийё республикара лайаххисен шутөнчен тухман. 1980-мөш сүлсенчө вара районта строительство ёсёсем питё пысак каләпәшпа пулнә: шулсөм, ача сачёсем, спортзалсем сёкленсе хута кайнә. Юнкәпуссөнчө те усә вырәннта спортзал сёкленнө.

Паян строительство организацийёшөн канә мар, Юнкә тәрәхёсемшөн кунти спортзал питё пёлтерёшлө. Юнкәпуссөнчи спортзалта кәсәлхи вёренү сүлөнчө бокс секцийё ёслеме пусларё. Кёске хушарах сәмрәк спортсменсем – Юнкә ял тәрәхёнчи пултаруллө яшөм – лайах катартусем тума пултарчөс. Сак үсөм, паллах, С. Черкашин тренерән асталләхөпе, пултаруләхөпе сыхәннә. Тата – «Моргаушская» МСО хастар ертүсипе В. Семеновпа. Вёсем пусаруллө пулнине ёнтө паян ку тәрәхри боксерсем төнчө шайёнчи амәртусене хушанма канә мар, сөнтерме те пултарассё. Хёллехи вәхәтра та, суллахи вәхәтра та строительство организацийён спортзалё пушә мар: хоккеистсем те, волейболла вылякансем те кунта тәтәшах тренировкасем ирттерёсчө. Владислав Николаевич спорта юратакансене

яланах пулашма тәрәшат.

Н. Гусак ячөпе волейбол ваййине ирттересси малтан 1980-мөш сүлсенчө, тёрёсрех каласан 1983-мөш сүлта, «Строитель» кубокёшөн волейбол ваййисен амәртәвне пусарса янипе сыхәннә. Николай Александрович хай те спорта питё юратнәран сак амәрту сүлсөренех иртнө. Унта «Сельхозтехника», «Ильинка» командәсем вайлө вылянипе паләртрөс амәрту хәнисем. Каярах вара строительсем те сөнтерүсө ятне пёрре мартивёснө. Шел пулин те, сүлсөм иртнөсемён тёрлө сәлтава пула Н. Гусак пусарса янә амәртәва ирттересси чаранса ларнә...

Иртнө ёмөрөн 70–90-мөш сүлсенчө Н. Гусак ерт-

сүрә ытла тәваткал метр. Гагарин урамнөчө те кёсөх строительство ёсёсем вёслөнмеллө. Ку сурта сөнө технологисемпе усә курса хәпартассё. Газосиликат блоксемпе усә курнә, пластик чүрөчөсем, хваттерсене кашиние уйрәммән хутса ашәтассине те пәхса хунә.

Сирём таватә хваттерлө илмелө те хәтлө сурта нумайашө килөштернө: хваттер хуисем кёттермен. Ситменнине тепёр сурт хәсан купалама пуслатәр тесе ыйтакансем те чылайан.

Апрелен 17-мөшөнчө организаци Парковая урамри 6-мөш сурта тума ирёлчө. Ку сурта ситес сүлла туса пёттерме паләртнә. Питё хавәрт та тәрәшса ёслөссө «Моргаушская» МСО ёсөнөсем. Районти сынсен ыйтәвне туллин тивёсрөс тесе ёсө тёллө пурнасласчөс.

Владислав Николаевичан пусаруләхне, ёслеме пултарасләхне ырлакансем амәртура чылайан пулчөс. Унән хастарләхне кура ёнтө әна районти обществәлла палатана суйпанә, районти предпринимательсен пёрлөшөвне ертсе пыма та шаннә...

Юнкәпуссөнчи хәтлө спортзала волейбол амәр-

тәвне сәнас текенсем пёрин хысән тепри килсөх тәчөс: кам – залра, кам – балкон сичне вырнасрө. Сәмрәксөм чылайчө: командәсем сәмрәк, куракансем – ватти те, вөтти те пур.

«Моргаушская» МСО» акционерсен хуплө пёрлөшөвөн ертүси Владислав Николаевич амәрту пусланиччен приз фончө пысак пулнине пёлтерчө. Лайах вылякансене те уйрәммән паләртма шантарчөс. Амәртәва ирттерме пулашакан спонсорсем татах пулни вылякансен кәмәлне хәпартрө.

Шәпа янә хысән командәсем икё ушкәна уйрәлса МСО спортзалөнчө тата Ори-

нинти ватам шулти спортзалта вылярөс. Финал уйрәмама хөрү иртрө. «Райбыт» команда (капитанё А. Давыдов) пёлтөрхи пекех чи вайли пулчө. Хысән – «Передовик» (Д. Гаврилов) тата Шалти ёсөн министрствин районти пайён команди (М. Блинов). МСО команди (пёрремөш сән үкерчөкөре) кәсәл финала лекеймерө пулнине шанчәк пуррине катартса пачө. «Чи лайах хөтөлөкөнөн» кубокне шәпах сак командәри Евгений Васильев тивёсрө. «Чи лайах тапанакан» – Дмитрий Мостов («Передовик»). «Чи лайах сыхантарусә» – Сергей Васильев («Райбыт»).

Н. НИКОЛАЕВА.

АМАРТУ ИРТТЕРМЕ ПУЛАШНАШАН

Николай Александрович Гусака халалласа волейбол вайиисен амәртәвне ирттерме пулашнәшән «Моргаушская» МСО» акционерсен хуплө пёрлөшөвө унта хушшәннә пур командәна та тав сәмахө калать. Спонсорла пулашу панәшән организаци «Вязпа» чикёллө явапләхлө пёрлөшү ертүсине П. Вязова, «Рынок «Моргаушский» МУП ертүсине Е. Субботина, Юнкә ял тәрәхөн пусләхне В. Фомина, Чаваш Республика Патшаләх Канашён депутатне, «Моргаушская» чәх-чөп фабрикин генеральнәй директорне Н. Ванеркина тав тават. Районти волейбол федерацийён ертүсине В. Вязова, Муркаш район администрацине, Мән Сөнтөр райовөн «Магнолия» кафе ёсөнөсене тата пур куракана та амәртури вёсен туйнине паләртса тав сәмахө калать.

«Моргаушская» МСО ертүси В. СЕМЕНОВ.

Шашка вайи – ас-тан вайи

Райхаңат парнисемшён

Пирён Муркаш районё – спортпа тусла район. Сұлленех районта терлө енлө спорт амартавёсем сахал мар иртеңсё.

Сак юхамран районти «Сентеру ялавё» хаңат редакциё те айккинче тама пултараймасть. Сұлленех районта сұллахи спорт сезонне хулна ятпа чупассипе район хаңачён кубокёсене ёңсе илес-ишиён амарту ирттересси йлана кёне.

Касал вара хаңат редакциё унчченхи сұлсенче ирттернё тепёр амартавё – шашкалла выляна тата спортан сак тёсне район кубокёсене ёңсе илес-ишиён ирттерекен амар-

тава сұл пачё. Амарту район администрациёён методкабинетёче апрелен 21-мешёче иртрё. Пётёмпе унта 13-ён хушанма камал турё. Амартавё усна май район хаңачён тёп редакторё Анатолий Тихонов вай ви́сме пуханнисене пурне те тав самахё каларё, ас-тан вайинче а́на́сусем сунчё.

Сакна каласа хавармалла. Асанна вайана редакци хай вэхатёче сырусен пайён заведующийё пулса ёсленё, шашкалла аста выляна тата спортан сак тёсне район кубокёсене ёңсе илес-ишиён Михаил Авдее-

ва асанса йёркелет. Тёрёссипе вара шашка вайи районта анла сарална. Пысак опытла спортсменсем перлех шашкалла вылясси самраксем хушшинче те анла сарална, вёсен те усёмсем сук мар. Ку енёпе ЧР спорт ма́старён кандидачёсем районта 9-ан.

Уйрамах арсынсем хушшинче амарту шивёч иртрё. Пёрремёш вырана тата райхаңат кубокне вара Мён Сентёрти Владимир Афанасьев тивёсрё. Иккёмёшпе ви́сёмёш вырәнсене районти тёп больница врачё Леонид Андреев тата Оринин ял тарэхёнчи

Варманкассинчи Александр Прокопьев йышанчёс.

Хёрарамсем хушшинче яланхи пекех Муркашри Анфиса Анисимова аста вылярё, пёрремёш вырана аларан вёсертмерё. Вёл та кубок хуши пулса тачё. Иккёмёш тата ви́сёмёш вырәнсенче – Оринин ял тарэхёнчи Варманкассинчи Наталия Димитриева тата Муркашри Раиса Николаева.

Призла вырән йышаннисем дипломсене, медальсене тивёсрё.

В. ШАПОШНИКОВ.
Сён ўкерчёксене:
шашкалла выляссипе арсынсем тата хёрарамсем хушшинче мала тухнисем.

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОГЛАСОВАНИИ ПРОЕКТА МЕЖЕВАНИЯ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА
Настоящим извещением уведомляем участников долевого строительства на земельный участок с кадастровым номером 21:17:180701:1, о месте и порядке ознакомления с проектом межевания земельного участка, образованного в счет земельной доли. Предметом согласования являются размер и местоположение границ выделяемого земельного участка.

Заказчиком проекта межевания является: Саватеева Лилия Асколоновна, адрес: Чувашская Республика, Моргуашский район, Ярабайкасинское сельское поселение, с. Акромово, ул. Центральная.

Проект межевания земельных участков подготовлен кадастровым инженером Николаевым А.В., номер квалификационного аттестата 21-11-68. Почтовый адрес и адрес электронной почты, по которым осуществляется связь с кадастровым инженером: 429530, Чувашская Республика, Моргуашский район, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5, тел.: 63-4-39. E-mail: arshin21@yandex.ru

Кадастровый номер исходного земельного участка 21:17:180701:1. Адрес местоположения: Чувашская Республика, Моргуашский район, территория земпользования СХПК «Герой», земельный участок расположен в западной части кадастрового квартала 21:17:180701.

С проектом межевания земельных участков можно ознакомиться по адресу: 429530, Россия, Чувашская Республика, Моргуашский район, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5. Обоснованные возражения после ознакомления с проектом межевания относительно размера и местоположения границ земельных участков принимаются в течение 30 дней со дня опубликования данного извещения по адресу: 429530, Чувашская Республика, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5.

Администрация Моргуашского района сообщает о наличии свободного земельного участка, распределяемого на праве аренды из категории «земли сельскохозяйственного назначения» с кадастровым номером 21:17:280702:119, местоположение: Чувашская Республика, Моргуашский район, Шатмаполинское сельское поселение, д. Тиуши, участок расположен в южной части кадастрового квартала 21:17:280701, для ведения личного подсобного хозяйства, площадью 6000 кв.м.

Завши принимаются в течение месяца с даты опубликования объявления по адресу: 429530, село Моргауши, улица Мира, дом 6 (здание администрации), кабинеты № 312 и 317, с 8-00 час. до 17-00 час. ежедневно, кроме выходных дней. Телефон для справок: 62-2-66.

Администрация Моргуашского района сообщает о наличии свободного земельного участка, распределяемого на праве аренды из категории «земли сельскохозяйственного назначения» с кадастровым номером 21:17:140301:209, местоположение: Чувашская Республика, Моргуашский район, Хоринское сельское поселение, земельный участок расположен в центральной части кадастрового квартала 21:17:140301, для ведения личного подсобного хозяйства, площадью 3974 кв.м.

Завши принимаются в течение месяца с даты опубликования объявления по адресу: 429530, село Моргауши, улица Мира, дом 6 (здание администрации), кабинеты № 312 и 317, с 8-00 час. до 17-00 час. ежедневно, кроме выходных дней. Телефон для справок: 62-2-66.

Продается двухкомнатная квартира в д. Нискасы площадью 42 кв. м. Газ, горячая вода. Сделан косметический ремонт. Цена 550 тыс. руб. Тел.: 8-960-304-67-92.

Сёр улми вёрлэхё («рамона», «удача»), таваткал тукри ута сутапёр. Тел.: 8-905-199-61-77.

Продается картофель (мелочь) по цене 1 руб. за 1 кг. Тел.: 8-927-857-55-69, 8-927-851-86-45.

Продаем: доски 25-50 мм (обрезные, необрезные), брус любого сечения, жерди, подтоварник. Изготовим на заказ: срублы, беседки любого размера. Цена договорная, доставка по району бесплатно. Тел.: 8-927-667-28-32, 8-919-679-18-11. 7-10.

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА от производителя. Замер. Доставка бесплатно. Низкие цены. Тел.: 8-987-576-65-62. 3-10.

27 апреля с 8 часов в районном Доме культуры Ульяновская обувная фабрика проводит выставку-продажу обуви из натуральной кожи производителей г. Ульяновск, Москва и трикотаж.

Эльвира Федоровна ИВАНОВА

2012 сұлхи апрелен 19-мешёче ёстешёмёр, район аталанавёшён ырми-канми тарашна Эльвира Федоровна Иванова пирёнтен ёмёрлөхех уйралса кайрё.

Э.Ф. Иванова 1951 сұлхи январен 4-мешёче Муркаш районёнчи Нискасси ялёне сурална. 1958–1968 сұлсенче Нискассинчи, Москакассинчи, Калайкассинчи ватам школсенче вёреннё. Ватам шул хысқан вёл турех Москакассинчи ватам шкулта асла пионервожатая ёсе вырна-сать. 1968–1974 сұлсенче Эльвира Федоровна Москакасси тата Калайкасси шкулёсенче асла пионервожатая ёслет. Ачасемпе ёслесси чуна килёшнёрен вёл 1971 сұлта Чаваш патшалэх педагогика институтне заочно майпа вёренне кёрет. 1977 сұлта вырас чёлхине вёрентёкенён дипломне алла илет.

Пултарулла та пусарулла специалиста районта та часах асархасё. 1974 сұлта а́на ВЛКСМ райкомён ёслекен самраксен тата пионерсен пайён ертусине-секретарьне лартассё. 1977 сұлта пултарулахне кура КПСС Муркаш райкомён пропаганда агитаци пайён инструкторё пул-та сирёплетёсё. Тепёр 2 сұлтан Эльвира Федоровна сак пайён ертусин сүмёнен ёслеме пуслать. 1981 сұлта вара Э.Ф. Иванована КПСС Муркаш райкомён пропаган-дия агитаци пайён заведующийё пулса сирёплетёсё.

1985 сұлхи февральтен пулса 1990 сұлхи май уйхёчен – Эльвира Федоровна КПСС райкомён секретарёне ёсленё сүлсем. 1988–1990 сұлсенче Чулхулари Асла партшкулта вёренсе хайён пёлевне ўстерет.

Э.Ф. Иванова халэхпа пёрчёлхе тупма, ёсе йёркелеме пелетчё. Хайёнчен сирёп йитнипе пёрлех ыттисенчен те ёсе яваллаха туйса пурнасла-ма ыйтатчё, пулсан ёсе яланах вёсне ситеретчё. Кирек епле ёре вай хурсан та умри тёллеме пурнаслачтё.

Каярахпа Э.Ф. Иванова Муркаш районён парторганиза-цийён контролльпе ревизи комиссийён председателёне-че, районти Пионерсемпе шул ачисен сурчён методистёне-че, район администрациёён ёс тата ёс сыхлавён тёп специалистёне-че, ял хушалэх пайён ертсе пыракан специ-алистёне-че ёслерё. Кунтанах тивёслё канава тухрё.

Эльвира Федоровна обществалла ёре пите хастарчё. Вёл Муркаш район Советён депутатё (1980 с.) те пулна. Эльвира Федоровна тарашнипех ёнтё районта хёрарамсен канашён пёлтерёше палармаллах ўсрё. Районти кашни предприятипе организацире, учрежденире, хушалэхра хёрарамсен канашёсене йёркелесе ячёс. Паяна та вёсем общество пурнасё-ненче курамла вырән йыша-нассё.

Тарашулла ёсёшён Э.Ф. Иванована Чаваш АССР Верховнай Советён Хисеп грамотипе наградлан.

Э.Ф. Иванован район аталанавёшён туня ыра ёсёсене эфир манмастёр. Унаң сүта синарёр пирён чёресенче у-ранё.

Район администрациёй, районти хёрарамсен канашё, районти ветерансен канашё, районти ёспе тивёстерекен центр, пёрле ёсленё юлташёсем.

Пёлтерусем. Объявления

Требуется водитель на КамАЗ с категорией Е. Тел.: 38-51-75, 8-927-66-85-175. 3-5.

Сёр улмин элиталла сортла «удача» вёрлэх, КС-2,1 сегментла косилка сутапёр. Тел.: 8-906-133-29-79.

Магазин «Сельхоззапчасти» реализует: запасные части к тракторам и сельскохозяйственным. Адрес: д. Юнгапо-си. Тел.: 8-937-372-02-15, 8-927-859-69-93. 7-16.

Продаю земельный участок 40 соток на перекрестке Москакасы: д. Мурзаково, сзади лес. Есть фундаментные блоки, колодец, надворные постройки, сад, коммуникации рядом, с перспективой 15 мин. от города. Тел.: 8-927-855-67-05.

Парикмахерская, пошив и ремонт одежды, ремонт обуви с Дома быта переехали в ООО «Юлия» по адресу: 50 лет Октября, д. 5. 1-2.

Хура-шуря тёслё чупна тынашки сутапёр. Тел.: 8-962-600-50-93.

Хамёр тёслё чупна тынашки сутапёр, октябрь уйхё-ёненчё пәруламалла. Тел.: 8-919-664-10-93.

Пёрре пәруланя хурапа шуря тёслё ёне сутапёр. Тел.: 8-905-029-22-66.

Хура-шуря, хура тёслё декабрь уйхёненчё пәруламал-ли ёнесем сутапёр. Тел.: 8-917-657-43-48.

Ноябрь уйхёненчё пәруламалли хура-шуря тёслё ты-нашки сутапёр. Тел.: 8-937-394-71-16.

Ёнесем, вәкәр, тына, пәрусем, сурәхсем туянатпәр. Тел.: 8-987-665-02-13. 1-2.

ООО «Управляющая компания ЖКХ» Моргауш-ского района выражает глубокое соболезнование главному бухгалтеру Григорьевой Ф.В. в связи с тяжелой утратой – смертью отца
ЯКОВЛЕВА
Валерияна Николаевича.

ОКНА салон продаж
пластиковые, алюминиевые входные и межкомнатные двери
Москитная сетка в подарок
Монтаж по ГОСТу
Гарантия 10 лет
Рассрочка
Успей купить окна и двери по выгодным ценам!
тел. (8352) 44-57-51, 8-919-663-09-55

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА от производителя, срок изготовления от 3 до 5 дней. Кредит, рассрочка, скидка до 35%, пенсионерам дополнительная скидка. Замер и доставка бесплатно. Прием заказов: с. Моргауши, ул. Гагарина, 16А (здание котельной). Тел.: 8-917-662-71-65, 8-917-655-96-77. 2-4.

В организацию требуются токарь с опытом работы, автомаяр с опытом работы, автослесари по ремонту а/м ГАЗ-66, ГАЗ-53, ЗИЛ-131, УРАЛ. Тел.: 8-927-665-19-89, 8-909-301-90-73.

Июль уйхёненчё пёрремёш пәруламалли хура-шуря тынашки сутапёр. Тел.: 8-903-346-59-00.

Продается новая квартира в д. Москакасы, ул. Зеленая, д. 8, кв. 28, общей площадью 61,3 кв. м., этаж 1. Цена договорная. Тел.: 8-917-674-45-96, 8-919-674-58-67. Звонить после 17 часов.

Вновь открывшемуся автосервису «Мой мастер» в с. Моргауши требуются автослесари, автомойщики (муж., жен.), работа по графику. Тел.: 8-927-847-45-08. 1-2.

Открылся магазин «Секонд-хенд» (комиссионка), вещи от 30 руб. Адрес: с. Моргауши, ул. 50 лет Октября, д. 25 (территория агропромсаба). График работы с 8 до 17 часов, воскресенье – выходной. Тел.: 8-919-653-15-95.

Прогноз погоды

Местное время	среда 25 апреля				четверг 26 апреля				пятница 27 апреля			
	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00	10:00	16:00	22:00
Облачность %	☁	☁	☁	☁	☁	☁	☁	☁	☁	☁	☁	☁
Осадки мм												
Температура °С	+8	+14	+19	+13	+10	+16	+19	+14	+11	+14	+18	+13
Давление мм	747	749	749	750	750	752	752	752	751	751	751	752
Влажность %	90	76	44	79	85	75	47	84	82	79	57	66
Ветер м/сек	4	5	4	3	4	4	3	3	4	5	5	6
Солнце восход / заход	3	ю-3	3	3	3	3	с-3	3	ю-3	3	с-3	с-3
Луна восход / заход		07:18	-		08:11	00:42			09:13	01:20		
фаза												

Муркаш районёнчи «Сентеру ялавё» хаңат УЧРЕДИТЕЛЬСЕМ:
Чаваш Республикин Культура, национальносен ёсёсен, информации политикан тата архив ёсён министрствы.
ЧР Культура, национальносен ёсёсен, информаци политикан тата архив ёсён министрствин «Муркаш районён «Сентеру ялавё» хаңат редакциёй» автономн учреждениёй.

Тёп редактор А.И. ТИХОНОВ.
АДРЕС: 429530, Чаваш Республикн, Муркаш ял, Мир урамё, 9А сурт.
ТЕЛЕФОНСЕМ: тёп редактор - 62-1-36, явалла секретарь - 62-2-82, бухгалтерн - 62-1-35, пайсем: общество пурнас пайё - 62-2-82, экономика тата социалла пурнас пайё - 62-1-38.
Факс: 62-1-36; E-mail: morpress@cbx.ru, redaction@cbx.ru
Сыхан, информаци технологийёсен тата массалла коммуникаци сферине пәкса таракан Федералла службан Чаваш Республикипе – Чаваш Енле ёслекен управленийёй 2009 сұлхи раштаван 7-мешёче ПИ ТУ 21-00073 № регистрациленё.

Каләпәш 1,0 пичет листи.
Ал сырәвёсене рецензилемесё, каялла таварса пачасё, 2 страницаран пысак-раххисене йышан-массё.
Реклампа пёлтер-усен чәнлэхёшён вёсе-не паракансем, явалла.
ИЗДАНИ ИНДЕКС: 54822.
Хаңат чавашла юн тата шамат кунсерен тухать.
Номер дежурнайё Макарова Р.А.
Пичете панә 24.04.2012 с.
Пичете памалли вәхәт: графика – 17 сек. 20 мин, чәннипе – 17 сек. 20 мин.
Заказ Тираж 4633.